

Párhuzamos programozási platformok

Parallel számítógép részei

- Hardver
  - Több processzor
  - Több memória
  - Kapcsolatot biztosító hálózat
- Rendszer szoftver
  - Párhuzamos operációs rendszer
  - Konkurenciát biztosító programozási konstrukciók
- Alkalmazás szoftver
  - Párhuzamos algoritmusok

Cél: úgy használjuk a hardvert, a rendszer és az alkalmazás programot, hogy

- Sebességnövekedést érjünk el $T_p = T_s / p$
- Nagy mennyiségű memóriát igénylő feladatokat is meg tudunk oldani

Párhuzamos számítási platform

- Logikai felépítés
  - Ahogy a felhasználó látja a gépet, amit a rendszer szoftver „mutat”
- Fizikai felépítés
  - Az aktuális hardver architektúra
- A fizikai architektúra nagyrészt független a logikai felépítéstől

Logikai felépítés elemei

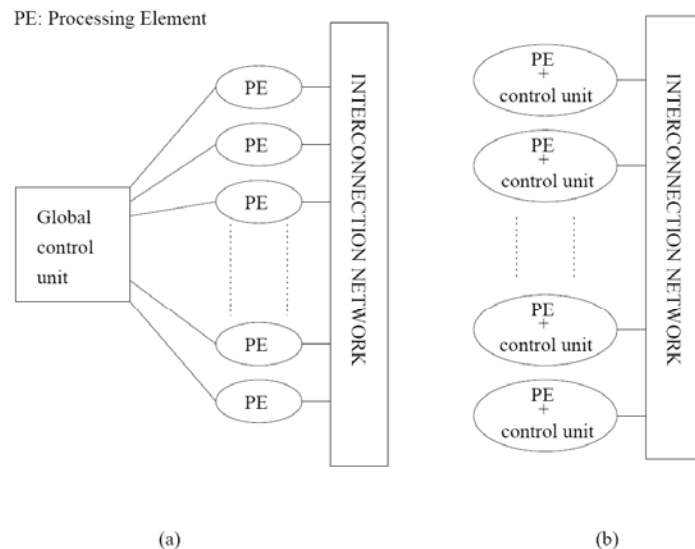
■ Vezérlő mechanizmus

□ SISD/SIMD/MIMD/MISD:

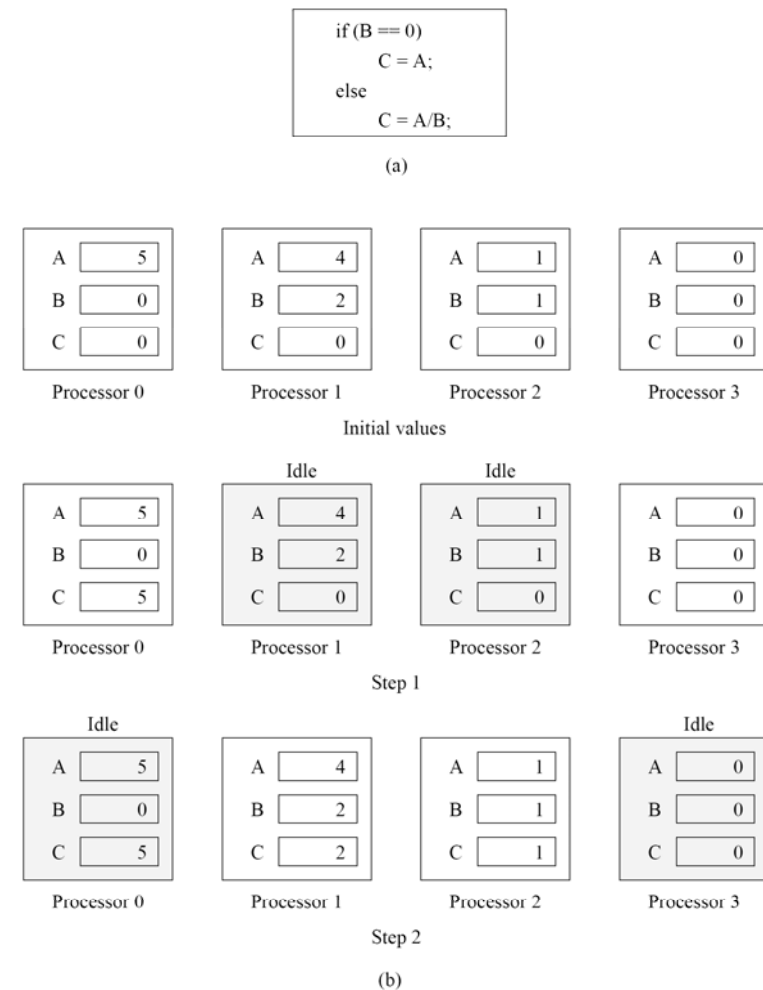
Single/Multiple Instruction Stream
& Single/Multiple Data Stream

□ SPMD:

Single Program Multiple Data

Figure 2.3 A typical SIMD architecture (a) and a typical MIMD architecture (b).

Figure 2.4 Executing a conditional statement on an SIMD computer with four processors: (a) the conditional statement; (b) the execution of the statement in two steps.

Logikai felépítés típusai

- Kommunikációs modell szerint

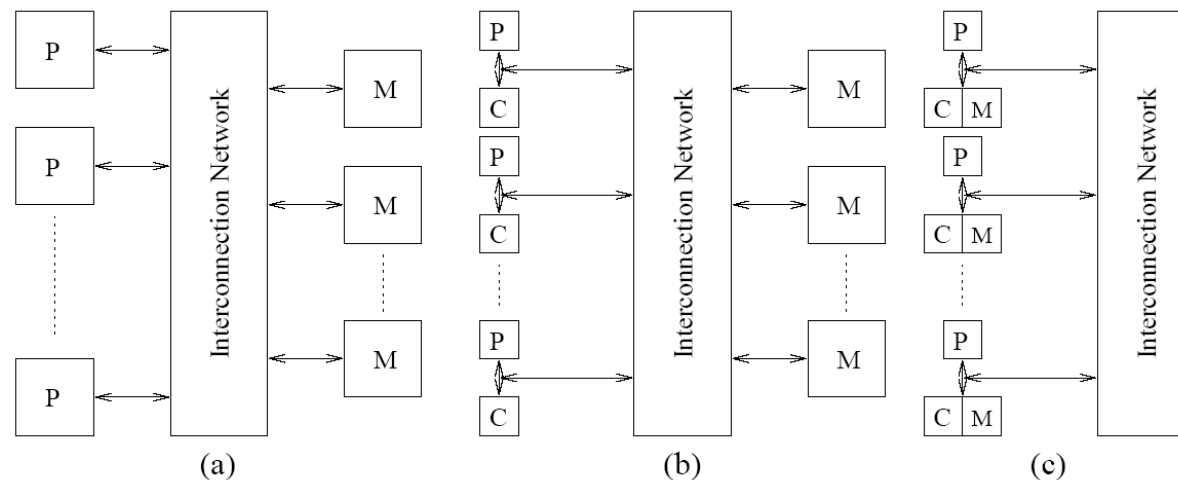
- Shared-Address Space - „Megosztott címterű”

- UMA/NUMA/ccNUMA

- Message-Passing
Üzenet-továbbítás

- MPI

- P1/M

Figure 2.5 Typical shared-address-space architectures: (a) Uniform-memory-access shared-address-space computer; (b) Uniform-memory-access shared-address-space computer with caches and memories; (c) Non-uniform-memory-access shared-address-space computer with local memory only.

Fizikai szervezés

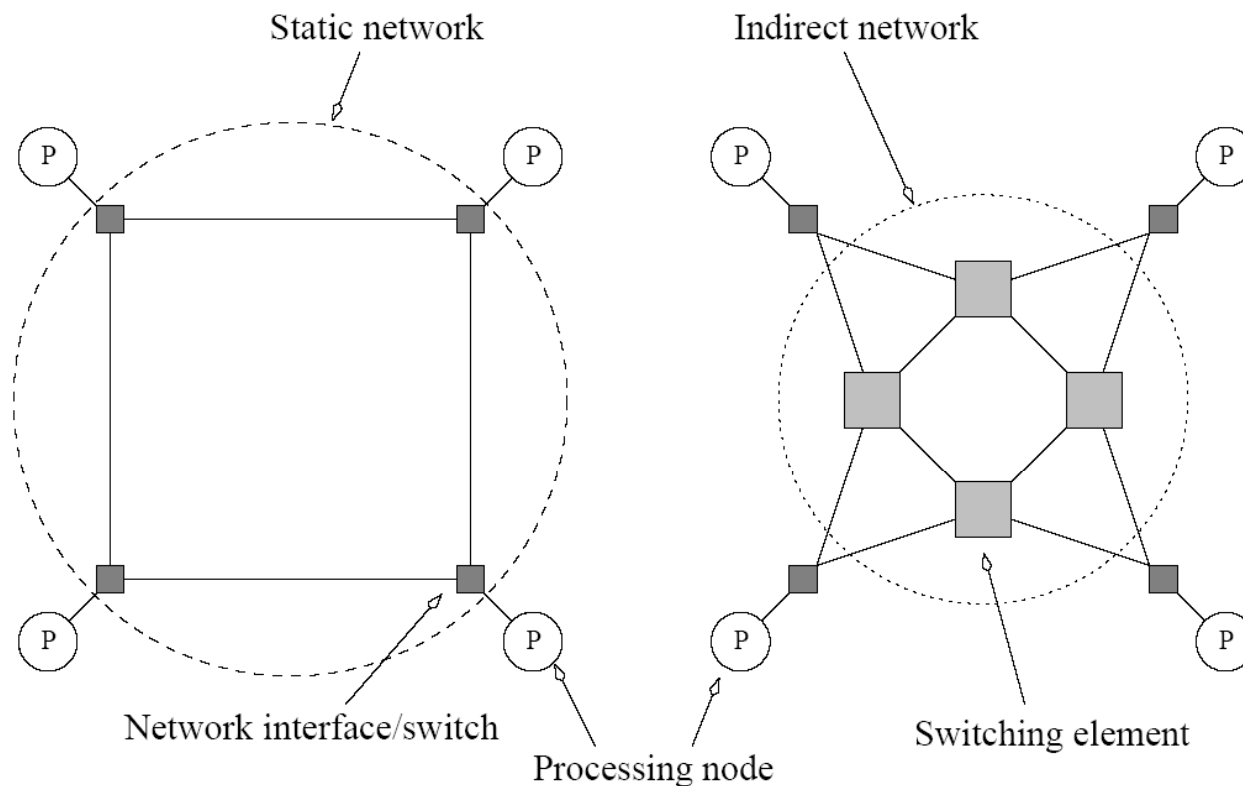
- Ideális párhuzamos számítógép architektúra
  - PRAM: Parallel Random Access Machine
- PRAM modellek
  - EREW/ERCW/CREW/CRCW
    - Exkluzív/konkurens olvasás és/vagy írás
- Konkurens írás a következőket jelentheti
  - Közös: párhuzamos írás engedélyezett, ha minden processzor ugyanazt az azonos értéket szeretné írni
  - Tetszőleges: valamelyik írhat, a többi hibát kap
  - Prioritásos: processzorok prioritás listába rendezettek és ennek megfelelően írnak
  - Összegző: a mennyiségek összege kerül írásra

Fizikai felépítés

- Kapcsolt hálózatok (Interconnection Networks: ICN)
  - Processzor-processzor és processzor-memória kapcsolatot biztosít
  - Hálózatok osztályozása:
- Statikus hálózatok, vagy direkt hálózatok:
pont-pont kapcsolatok
- Dinamikus hálózatok, vagy indirekt hálózatok:
a hálózati kapcsolóelemek kapcsolják a processzorokat

Statikus és dinamikus ICN

Figure 2.6 Classification of interconnection networks: (a) a static network; and (b) a dynamic network.

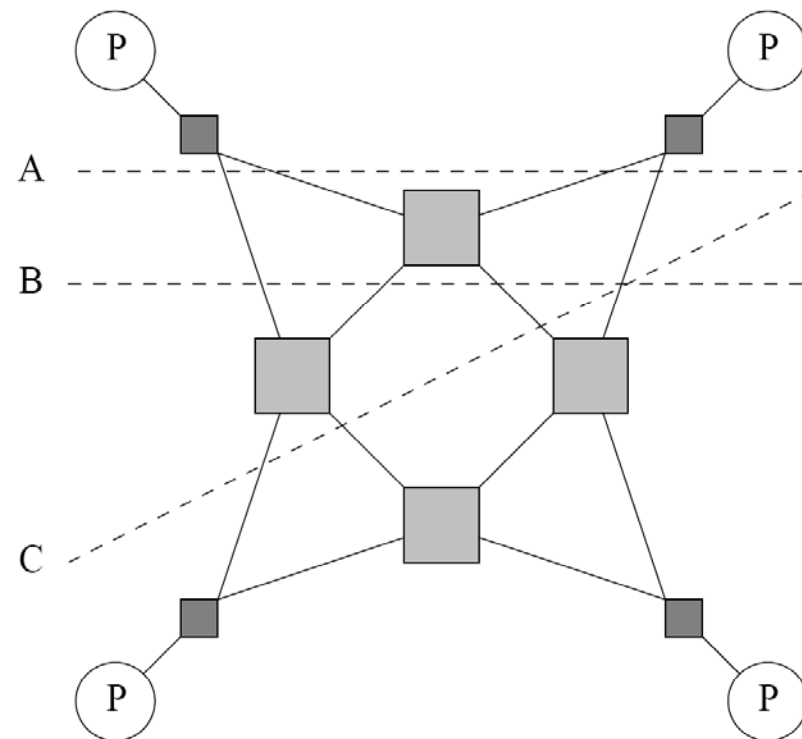

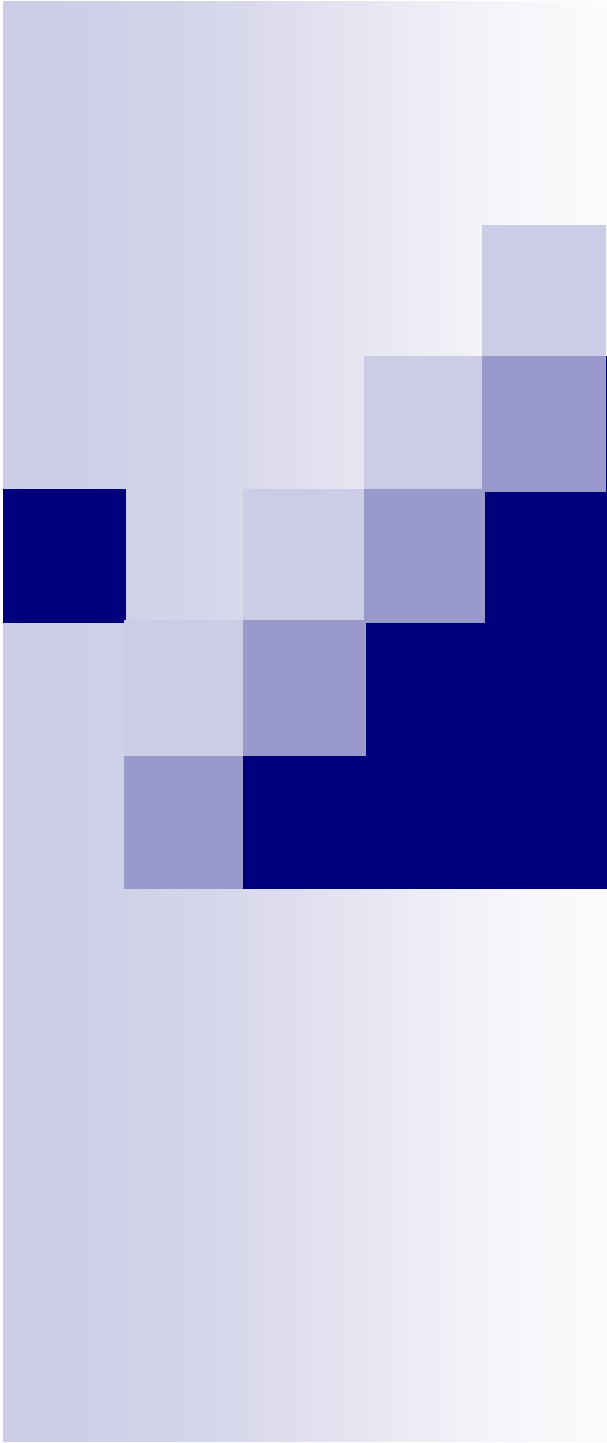
Hálózatok mérhető jellemzői

- Átmérő
  - Maximális távolság két csomópont között – jobb, ha kisebb
- Összekapcsolódás (connectivity)
  - A legkevesebb él, amit eltávolítva, két hálózatra esik szét a rendszer – jobb, ha nagyobb
  - Az utak multiplicitásának jellemzője
- Félbevágási minimális szélesség (bisection width)
  - A legkevesebb él, amelynek eltávolításával két azonos méretű félre bontható a háló – jobb, ha nagyobb
- Félbevágási minimális sáv szélesség
  - Az él súlya megmutatja, hogy mennyi adat haladhat át rajta
  - A minimális kommunikációs mennyiség, amit két tetszőleges fél között biztosított – jobb, ha nagyobb
- Költség
  - Kapcsolatok száma – kevesebb jobb

Dinamikus hálózati jellemző

Figure 2.20 Bisection width of a dynamic network is computed by examining various equipartitions of the processing nodes and selecting the minimum number of edges crossing the partition. In this case, each partition yields an edge cut of four. Therefore, the bisection width of this graph is four.

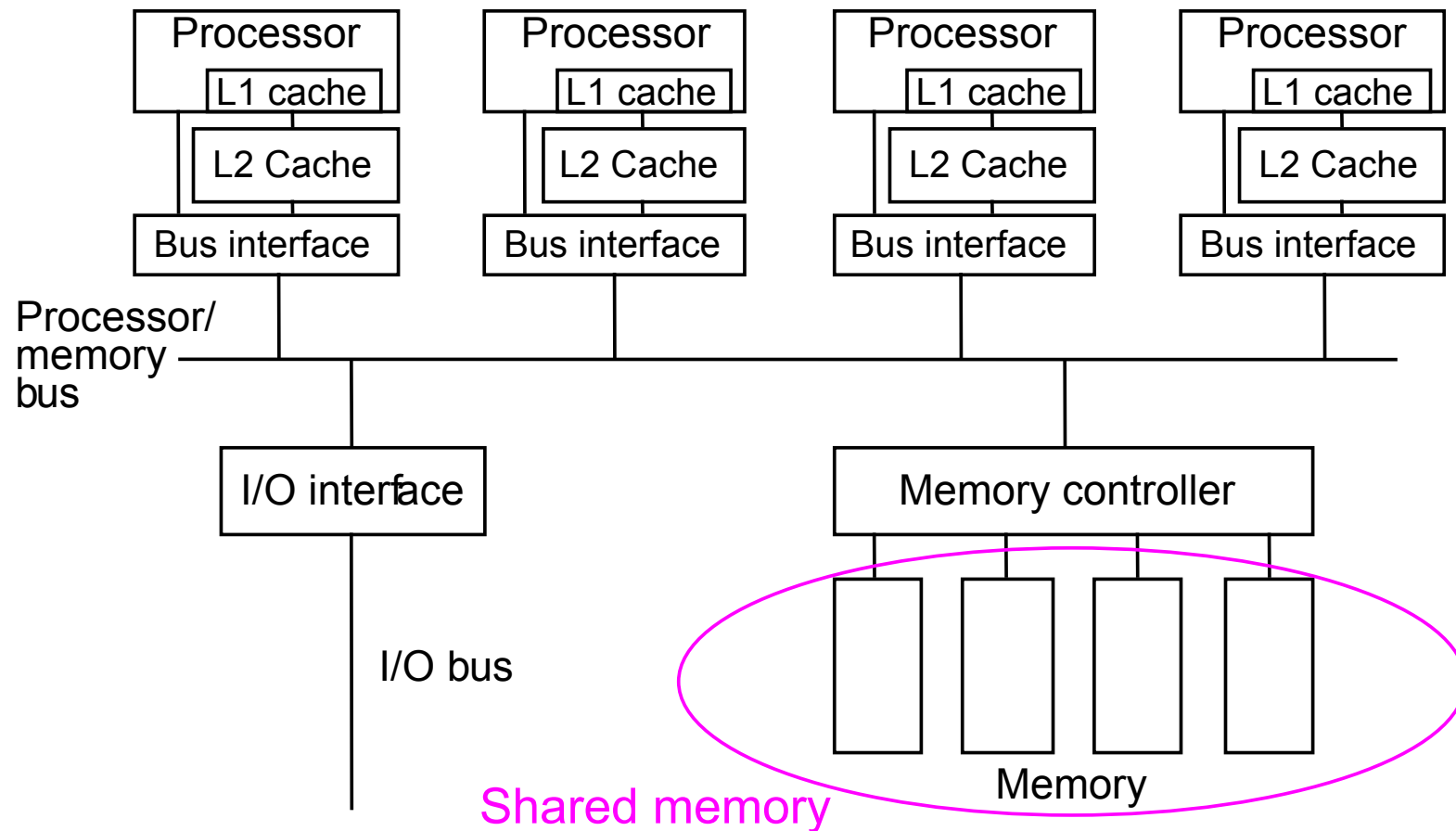

Párhuzamos számítógép topológiák

Megosztott memória

Szétosztott memória

Quad Pentium - Shared Memory Multiprocessor

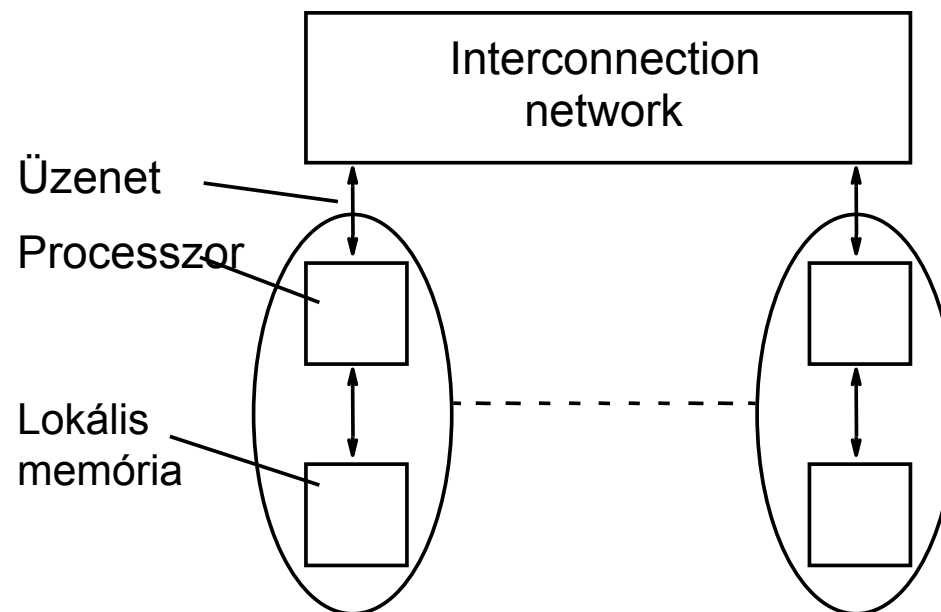

Párhuzamos programozási lehetőségek

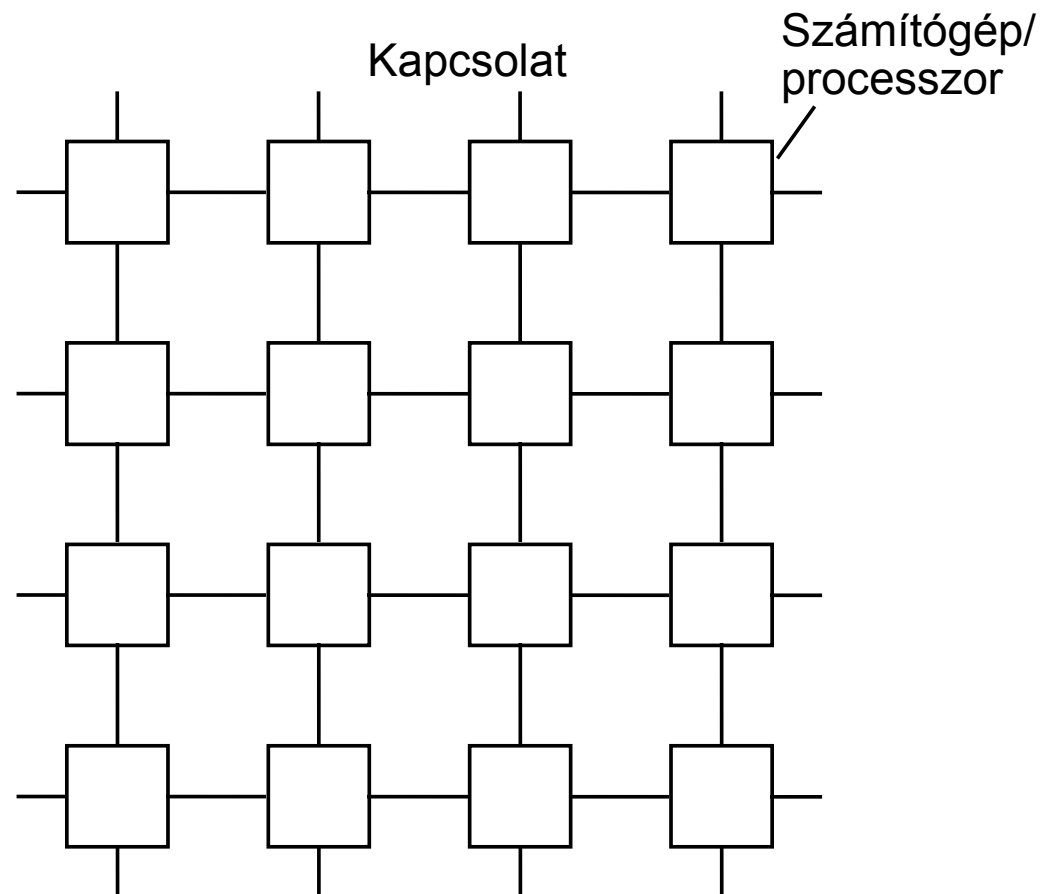
- *Szálakkal* – a szálon kívül definiált változókat is
Példa: Pthreads
- Soros programnyelv *preprocesszor fordítási direktívákkal*, amelyek megosztott változókat és párhuzamosságot biztosítanak
Példa: OpenMP - OpenMP compiler
- Soros programnyelv *extra nyelvi elemekkel*, amelyek megosztott változókat és párhuzamosságot biztosítanak
Példa UPC (Unified Parallel C) - UPC compiler.
- Párhuzamos programozási nyelv párhuzamosságot biztosító szintaktikával – a compiler készíti futatható kódot minden processzorra (kutatási terület)

Üzenet-küldés (MPI)

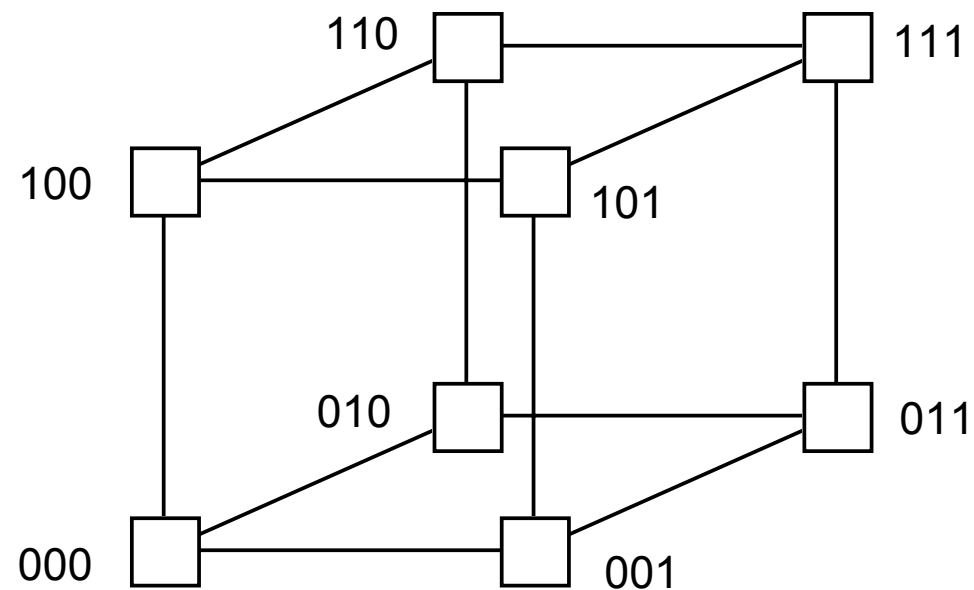
Teljes, önálló számítógépek összekapcsolva

Két dimenziós háló

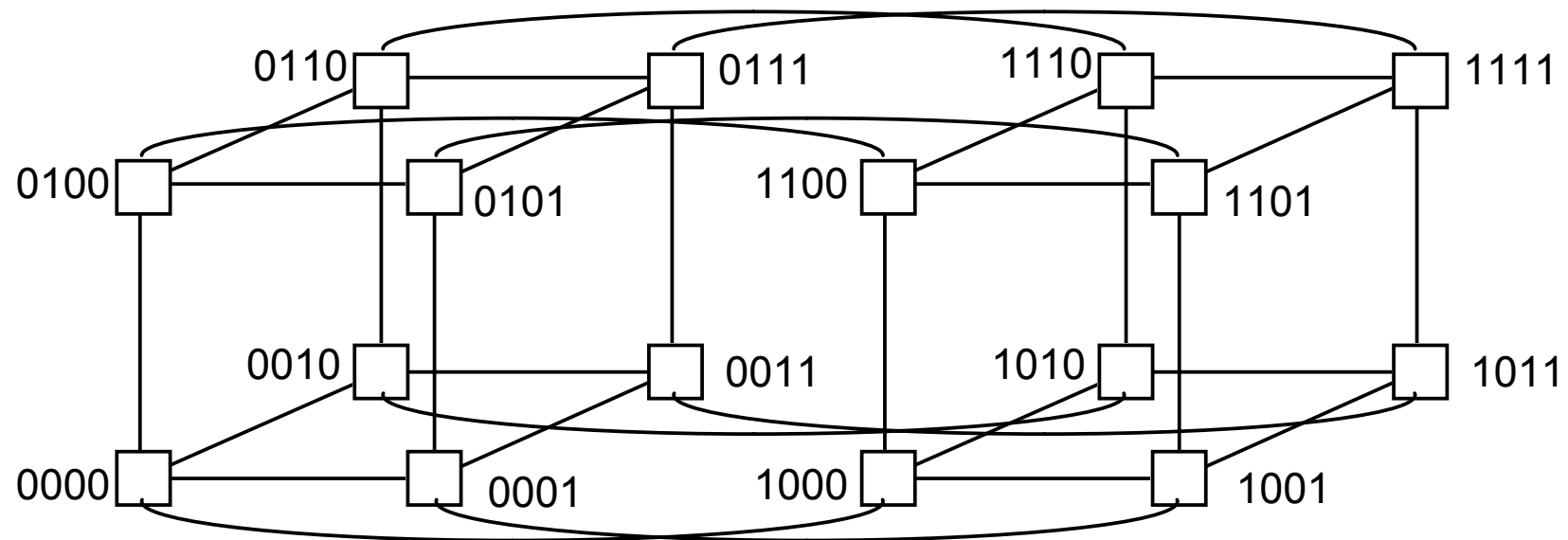

3D-s hiperkocka

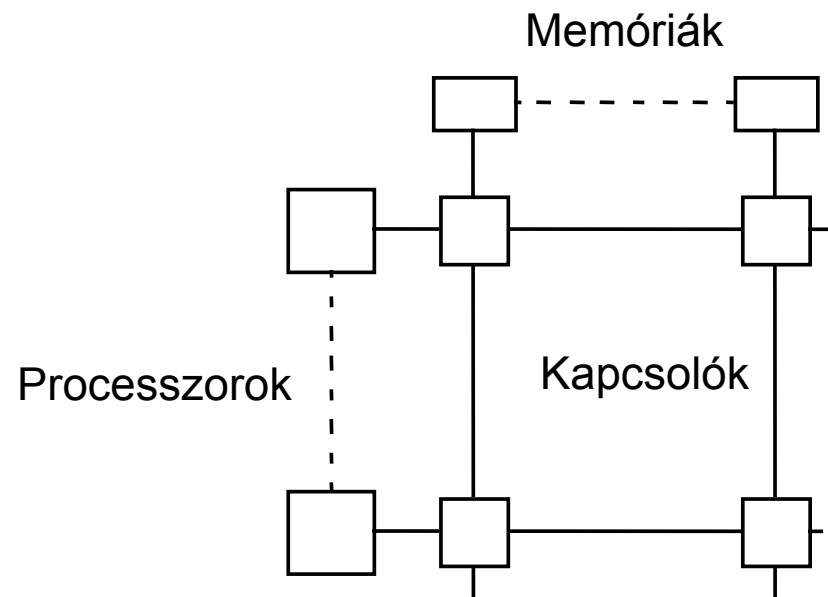

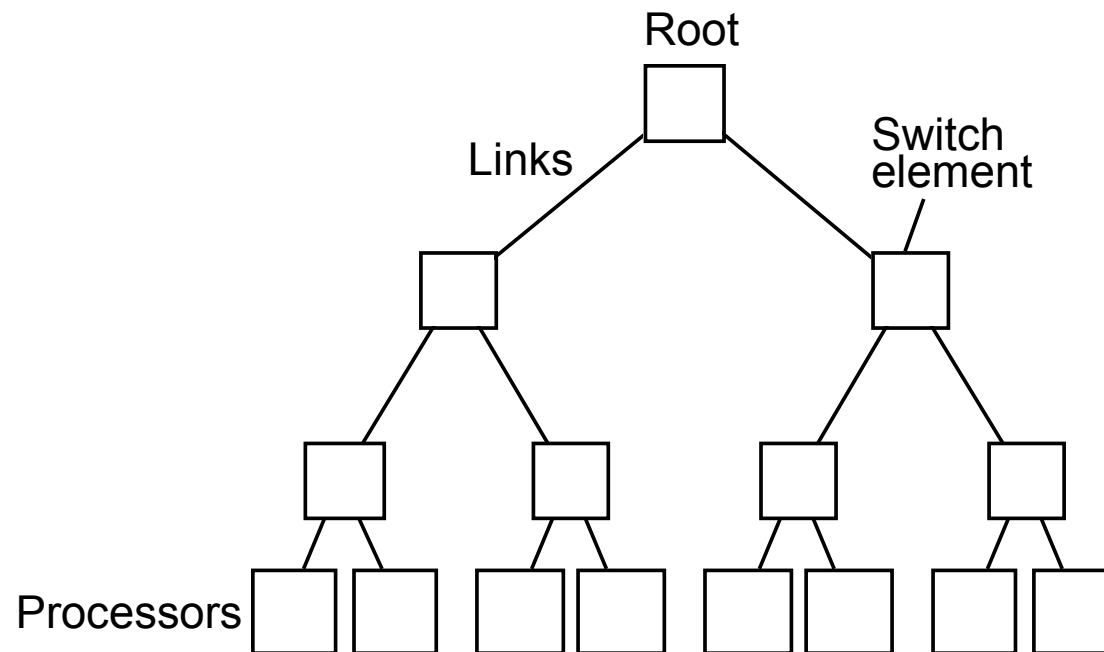
4D-s hiperkocka

Crossbar kapcsolat

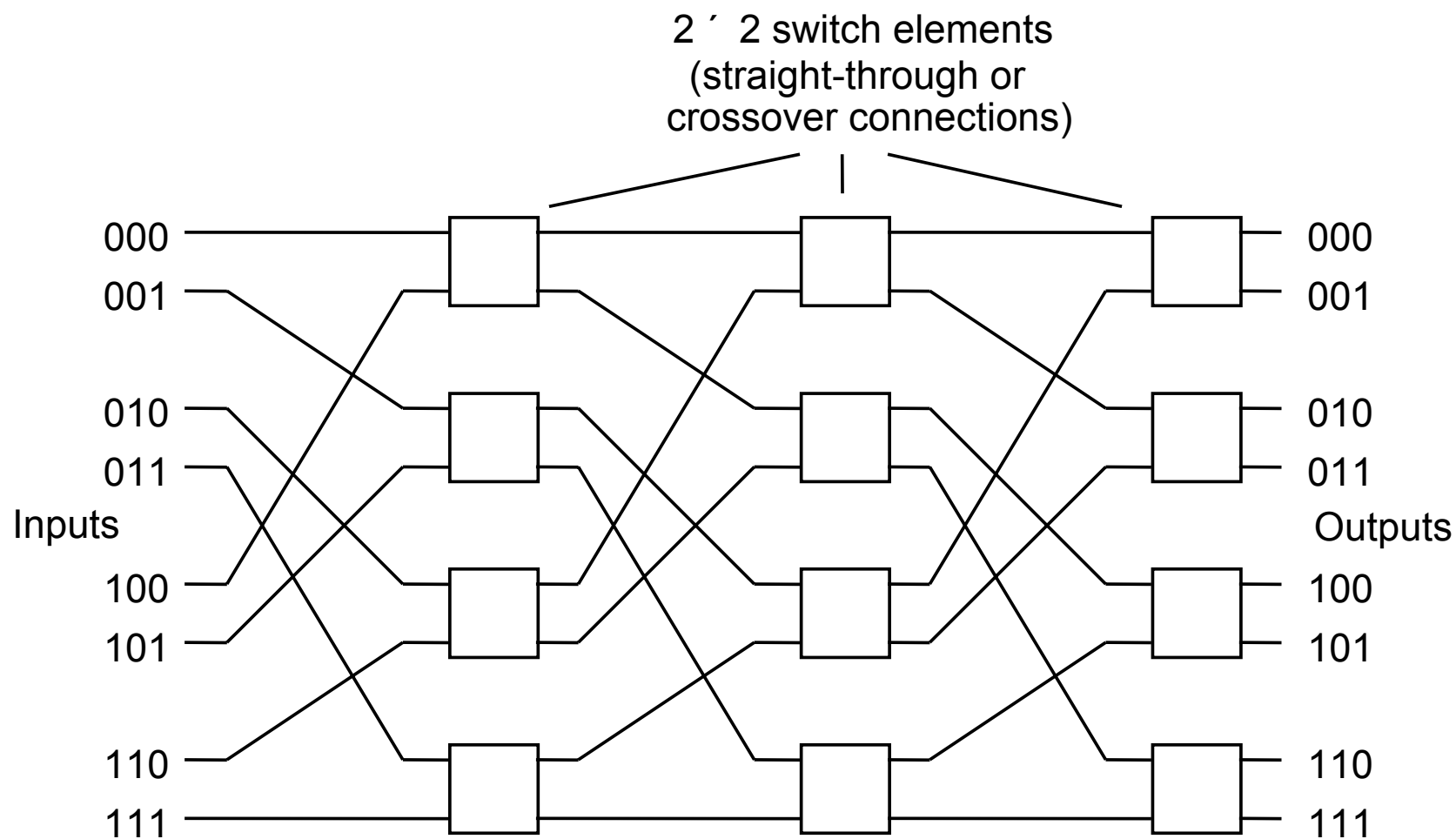
Fa topológia

Többállapotú kapcsolt hálózatok

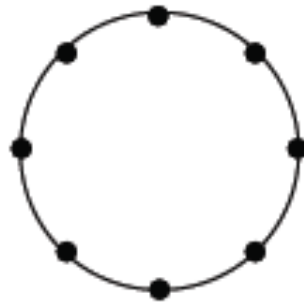
Példa: Omega háló

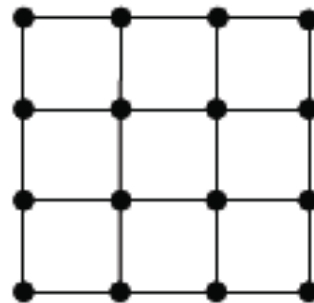
Topológiák - összefoglaló

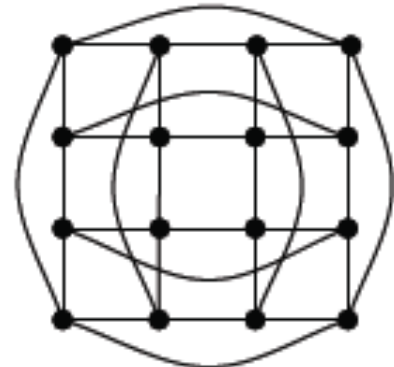
1-D mesh

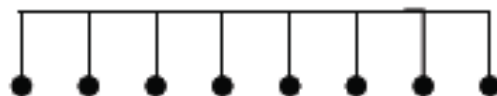
1-D torus (ring)

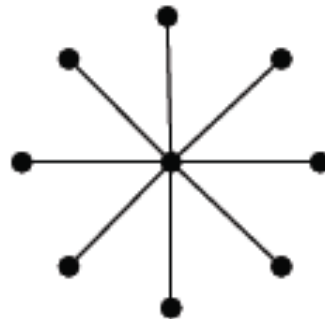
2-D mesh

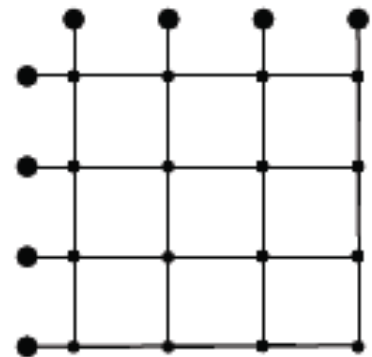
2-D torus

bus

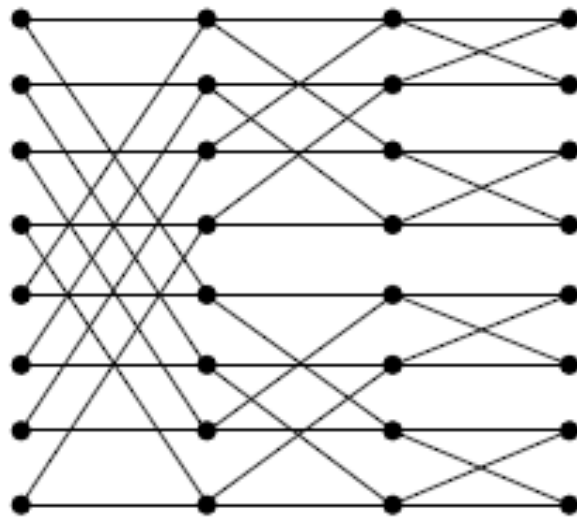

star

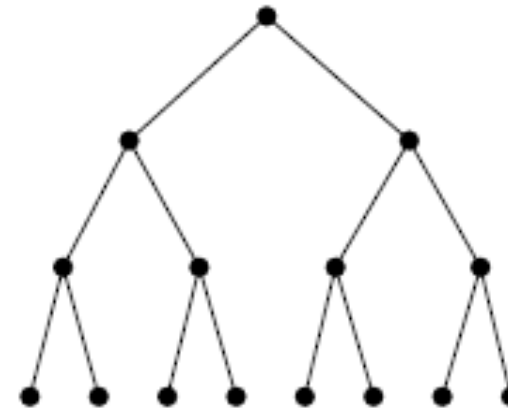

crossbar

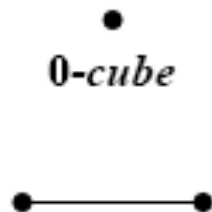
Topológiák - összefoglaló

butterfly

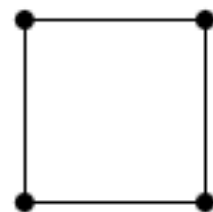

binary tree

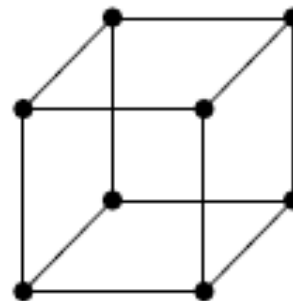

0-cube

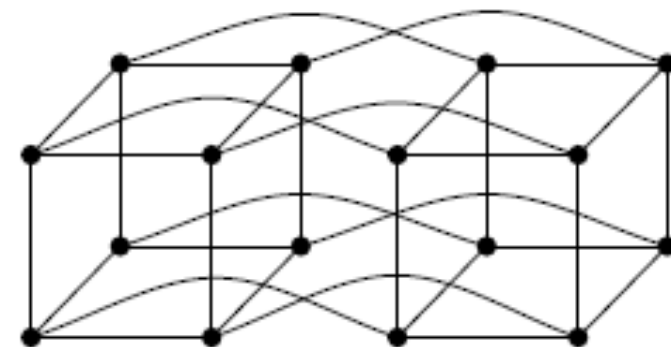
1-cube

2-cube

3-cube

4-cube

hypercubes